

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa T. Sp. z o.o. w W.

przeciwko A. P., A. S.

o odszkodowania z tytułu naruszenia zakazu konkurencji,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 30 stycznia 2019 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego A. P. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś.

z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża pozwanego kosztami pełnomocnika powoda w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt VII Pa [...], Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś. – w sprawie z powództwa T. Spółki z o.o. w W. przeciwko 1) A. P., 2) A. S. o odszkodowania z tytułu naruszenia zakazu konkurencji po rozpoznaniu apelacji strony powodowej oraz apelacji pozwanych A. P. i A. S. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w K. z dnia 29 grudnia 2016 r., sygn. akt IV P [...]: zmienił w części zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w K.: - w pkt. I. w ten sposób, że zasądził od pozwanego A. P. na rzecz strony powodowej kwotę 33.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 września 2013 r.; - w pkt. II w ten sposób, że zasądził odsetki ustawowe od dnia

20 października 2013 r.; - w pkt. IV w ten sposób, że koszty procesu między stroną powodową T. Spółką z o.o. w W. a pozwanym A. P. wzajemnie zniósł (pkt I.); oddalił apelacje strony powodowej w dalszej części (pkt II.); oddalił apelacje pozwanych (pkt III.); zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu w postępowaniu apelacyjnym (pkt IV.).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego pozwany A. P. zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano – powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. - , że: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne „czy samo podjęcie przez byłego pracownika, związanego umową o zakazie podejmowania działalności konkurencyjnej po ustaniu trwania stosunku pracy, w trakcie trwania tego zakazu, zatrudnienia w podmiocie będącym kapitałowo powiązany z podmiotem konkurencyjnym wobec byłego pracodawcy, ale nie w podmiocie będącym bezpośrednio konkurencyjnym, stanowi o naruszeniu przez tego pracownika zakazu podejmowania działalności konkurencyjnej?”; istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie Sądów w zakresie zagadnienia „czy zawarcie umowy o zakazie konkurencji po ustaniu trwania stosunku pracy z naruszeniem zasad reprezentacji (przy jednoczesnym braku powołania istnienia pełnomocnictwa szczególnego udzielonego pracownikowi) stanowi o nieważności tej umowy?”. W ocenie autora skargi skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona „w zakresie nieważności postanowień § 1 umowy o zakazie podejmowania działalności konkurencyjnej (...) z dnia 30.12.2011 r., bowiem zakaz ten, jako niewystarczająco konkretny i jednocześnie zbyt szeroki pozostawiał wątpliwości po stronie pozwanego co do faktycznego zakresu zakazanych działań. Również stanowisko pozwanego w przedsiębiorstwie powoda nie było na tyle wysokie, aby uzasadniało tak szeroki i niekonkretny zakres zakazu. Nadto, treść zakazu określonego w § 1 spornej umowy prowadziła do ograniczenia swobody pozwanego w zakresie zarobkowania zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i kompetencjami, w sytuacji gdy zatrudnienie się przez pozwanego w podmiocie czeskim nie stanowiło bezpośredniego zagrożenia dla powoda...”; „...oczywiste błędy Sądu Odwoławczego w zakresie dokonania przez niego dowolnej (a nie swobodnej) oceny materiału dowodowego z pominięciem dowodów przemawiających za wersją

przedstawianą przez pozwanego P., bez wyjaśnienia w uzasadnieniu w szczególności dlaczego Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka A. P. i na jakiej podstawie przyjął istnienie związku przycznowo - skutkowego w zakresie odejściem pracowników od powoda, a działaniami pozwanego P., łącznie stanowią o oczywistej zasadności niniejszej skargi...” „...Określenie przez powoda wysokości kary na poziomie 12-krotności wynagrodzenia pozwanego przy wypłaceniu mu jedynie 25% jego wynagrodzenia tytułem odszkodowania stanowi o oczywistej dysproporcji świadczeń stron, co winno skutkować uznaniem ich za nieważne i nieskuteczne w stosunkach między stronami...”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona przeciwna wniosła o: 1. odmowę przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego; ewentualnie, w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o: 2. oddalenie skargi kasacyjnej pozwanego; 3. oddalenie wniosku o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Ś.; 4. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia

prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03; z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecnictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecnictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r.,

III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Uwzględniając przedstawione założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia ani istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ani też potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Przede wszystkim w obszernym uzasadnieniu wniosku nie zawarto odpowiedniej jurydycznej argumentacji wykazującej, że w sprawie rzeczywiście występują przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Nie jest istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. postawione w uzasadnieniu wniosku pytanie. Przede wszystkim dlatego, że nie zostało ono powiązane z żadnym przepisem prawa, którego dotyczy. Przedstawiona kwestia – w swojej ogólnikowości – nie zasadza się na odpowiedniej argumentacji, którą wykazanoby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący nie wykazał przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie wskazano w uzasadnieniu wniosku żadnego przepisu prawa, z wykładnią którego wiązanoby sugerowaną rozbieżność w orzecznictwie sądowym. Nie jest wystarczające powołanie się na szereg wyroków Sądów, bez uwzględnienia – w twierdzeniu o rozbieżności w orzecznictwie sądowym – odmienności stanów faktycznych spraw, w których zapadały wskazane rozstrzygnięcia.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla

uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor rozpatrywanej skargi – w próbie wykazania oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej – ogranicza się do przedstawienia argumentacji będącej w istocie prostym zaprzeczeniem stanowisku zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Brakuje odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą autor skargi wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Twierdzenia uzasadnienia wniosku nie

uwzględniają w swojej ocenie stanowiska zaskarżonego wyroku w zakresie oceny charakteru prawnego przedmiotowej umowy o zakazie konkurencji. Twierdzenie zaś o błędach Sądu drugiej instancji w zakresie dokonania „dowolnej (a nie swobodnej)” oceny materiału dowodowego sprawy nie zostało powiązane z twierdzeniem o naruszeniu konkretnego przepisu prawa procesowego. Autor skargi – poza prostą polemiką z oceną zaskarżonego wyroku w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych – nie przedstawił przekonującej argumentacji, którą zakwestionowałby prawidłowość przeprowadzenia postępowania dowodowego w niniejszej sprawie.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma podstawę w art. 102 k.p.c.